

Ремига Ю. С.
 канд. екон. наук, доцентка,
 докторантка
 Державне некомерційне підприємство
 «Державний університет «Київський авіаційний інститут»
 м. Київ, Україна
 ORCID: 0000-0001-7162-5081

ЛОГІСТИКА ТА ESG: ІНТЕГРАЦІЯ ЗАРАДІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сформульовано, що ESG – це важлива концепція, яка використовується для оцінки практик сталого розвитку та відповідальності компаній [6]. Ідея використання принципів ESG надає можливість інвесторам, компаніям та іншим зацікавленим сторонам системно підходити до вимірювання їхнього впливу, а також розуміти ключові фактори для створення довгострокової цінності та сприяння формуванню більш сталого світу (див. рис.1).

Рисунок 1 – Основні напрямки ESG-концепції
 Джерело: побудовано автором

Визначено, що процес інтеграції елементів ESG-концепції в українське законодавство лише розпочинається, а окремі складові Е-, S- та G-компонентів вже врегульовані різними нормативно-правовими актами різних рівнів. Загалом, взаємозв'язок між концепціями сталого розвитку та ESG можна охарактеризувати як співвідношення загального й окремого: сталий розвиток є широкою концепцією, що задає стратегічний напрям для ухвалення рішень на рівні міжнародного співробітництва, державного управління та бізнесу [1]. Водночас ESG-концепцію зазвичай розглядають як специфічний підхід до оцінки та розкриття результатів інвестиційної діяльності або впливу компаній на довкілля, що в глобальному контексті сприяє досягненню цілей сталого розвитку [2].

Встановлено, що у сучасних динамічних і конкурентних ринкових умовах логістичним підприємствам необхідно інтегрувати цілі та принципи сталого розвитку. Це не лише етичний обов'язок, а й стратегічна перевага, що сприятиме зміцненню позицій компанії. Запровадження сталих практик дозволить підвищити ефективність, стимулювати інновації, покращити репутацію та забезпечити стійкість бізнесу, що, своєю чергою, формуватиме нові конкурентні переваги [5].

Досліджено, що у логістиці ESG-стратегії мають бути спрямовані на зменшення екологічного впливу, покращення умов праці та дотримання етичних принципів управління. Впровадження ESG-стратегій у логістиці – це не лише сучасний тренд, а й необхідна умова для сталого розвитку бізнесу [3]. Тому компанії, що інтегруватимуть екологічні, соціальні та етичні практики, отримають конкурентні переваги та підвищують стійкість до ринкових змін.

Розглянуто ключові ініціативи ESG-концепції в логістиці:

1. Environmental (Екологічна відповідальність) – концепція, яка зосереджена на мінімізації негативного впливу логістики на довкілля завдяки впровадженню екологічно ефективних рішень [4]. Дана концепція реалізується через:

1.1. Скорочення викидів CO₂:

- використання електротранспорту, гібридних та водневих вантажівок,
- оптимізація маршрутів і скорочення пробігу,
- перехід на альтернативні види пального (біодизель, природний газ, водень).

1.2. Екологічне пакування:

- застосування біорозкладних матеріалів та переробка відходів,
- зменшення об'єму пакування для зниження транспортних витрат.

1.3. Зелена складська логістика:

- впровадження енергоефективних технологій (сонячні батареї, LED-освітлення, енергоощадні системи опалення та охолодження),

– використання автоматизованих складів для скорочення споживання енергії.

1.4. Зворотна логістика:

- організація повернення товарів та упаковки,
- переробка та повторне використання продукції.

2. Social (Соціальна відповідальність) – концепція, яка охоплює покращення умов праці, забезпечення безпеки та підтримку соціальних ініціатив у логістичній сфері [4]. Її реалізацію можна забезпечити за рахунок:

2.1. Безпека праці та умови роботи:

– використання інноваційних технологій для запобігання аваріям і травмам (сенсори безпеки, автоматизовані системи контролю),

– підвищення рівня заробітної плати та надання страхування працівникам.

2.2. Етичне постачання:

– контроль дотримання належних умов праці по всьому ланцюгу постачання,

– співпраця з постачальниками, які дотримуються міжнародних стандартів відповідального виробництва.

2.3. Навчання та розвиток персоналу:

- програми професійного розвитку для водіїв, операторів складів та логістичних менеджерів,
- інвестування в цифрові навички для роботи з новими технологіями.

2.4. Підтримка місцевих громад:

- інвестиції в розвиток місцевої інфраструктури та транспортної системи,
- реалізація соціальних проєктів, спрямованих на благодійність і підтримку громади.

3. Governance (Управління та етичні стандарти) – концепція, яка забезпечує прозорість бізнес-процесів, дотримання законодавчих норм та впровадження корпоративної етики [4]. Її можна реалізувати через:

3.1. Прозорість у ланцюгу постачання:

- використання технології блокчейн для відстеження всіх етапів постачання,
- регулярна звітність щодо екологічних та соціальних показників діяльності.

3.2. Дотримання міжнародних стандартів:

– впровадження вимог ISO 14001 (екологічний менеджмент), ISO 45001 (охорона праці), ISO 26000 (соціальна відповідальність),

– відповідність принципам Європейського зеленого курсу (EU Green Deal).

3.3. Антикорупційні заходи:

- контроль відповідності контрактів і закупівель міжнародним антикорупційним стандартам,
- впровадження внутрішніх механізмів моніторингу дотримання етичних норм.

В результаті дослідження, зазначено, що основними перевагами впровадження ESG-стратегії в діяльність логістичних підприємств стануть:

1. Оптимізація витрат через енергоефективні технології та цифровізацію.
2. Підвищення репутації бренду та співпраця з екологічно свідомими партнерами.
3. Відповідність міжнародним стандартам і зниження ризику штрафних санкцій.
4. Збільшення привабливості для інвесторів, які підтримують стійкий розвиток.

Зроблено висновок, що інтеграція ESG-концепції в логістичну сферу є не лише актуальним трендом, а й необхідною умовою сталого розвитку бізнесу. Дослідження підтвердило, що екологічна, соціальна та управлінська відповідальність відіграють ключову роль у формуванні конкурентних переваг компаній та підвищенні їх стійкості до змін ринкового середовища. Таким чином, впровадження ESG-стратегій у логістику сприяє не лише досягненню екологічних та соціальних цілей, але й покращенню бізнес-результатів. Компанії, що вже сьогодні інтегрують ESG-принципи, отримують довгострокові переваги, знижують ризики, залучають інвестиції та забезпечують сталість свого розвитку в умовах сучасних викликів.

Список використаних джерел

1. ESG як інструмент досягнення сталого розвитку та стратегічних цілей бізнесу. URL: <https://sk.ua/uk/esg-jak-instrument-dosjagnennja-stalogo-rozvitku-ta-strategichnih-cilej-biznesu>. (дата звернення: 18.03.2025).
2. Вовченко О. С. ESG-стратегія як основа управління ризиками сталого розвитку в банках. *Економіка та суспільство*. Серія «Фінанси, банківська справа та страхування». 2023. Випуск #50/2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-85>.
3. Операції ланцюга постачання. Підвищте свою ефективність і стійкість за допомогою рішень на основі даних. URL: <https://www.softserveinc.com/uk-ua/industries/supply-chain> (дата звернення: 06.03.2025)
4. Що таке ESG-фактори та які тренди їх впровадження в Україні? URL: <https://www.assets.com.ua/posts-afg/shcho-take-esg-faktori-ta-yaki-trendi-yih-vprovadzhennta-v-ukrayini> (дата звернення: 16.03.2025)
5. Послуги зі сталого розвитку та енергоефективності. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/services-2/consulting/sustainability> (дата звернення: 07.03.2025)
6. ESG in the transport & logistics sector. A BDO Belgium Sector Perspective. URL: [https://www.bdo.be/getmedia/890fa278-0378-4bca-9d29-540dc7faa3b2/2023_06_Brochure-ESG-Logistics-Dig-def-\(1\).pdf?ext=.pdf](https://www.bdo.be/getmedia/890fa278-0378-4bca-9d29-540dc7faa3b2/2023_06_Brochure-ESG-Logistics-Dig-def-(1).pdf?ext=.pdf). (the date of application: 06.03.2025)